

Náučný chodník Čvirigovec



| | |
|---------------------------|--|
| Kraj: | Trenčiansky |
| Okres: | Trenčín |
| Geomorfologická jednotka: | Strážovské vrchy |
| Geologická jednotka: | jadrové pohorie |
| Chránené územie: | žiadne |
| Prístup: | bus Trenčianske Teplice, aut. st. |
| Východisko: | Trenčianske Teplice, Partizánska ul. (Červené kopanice - starý cintorín) |
| Trasa: | Trenčianske Teplice, Partizánska ul. - Čvirigovec - Čertova skala - letný tábor za novým cintorínom - Trenčianske Teplice, Partizánska ul. |
| Dĺžka, prevýšenie: | 7 km, prevýšenie 350 m |
| Čas prechodu: | 3 - 4 h |
| Počet zastávok: | 8 |
| Náročnosť: | nenáročná až stredne náročná trasa |

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník zo začiatku vedie spoločne s červenou a dlhšie so žltou turistickou značkou. Je značený modrým diagonálnym pruhom v bielom štvorci.

Rok otvorenia: 2014

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: skladačka Náučný chodník Čvirigovec Trenčianske Teplice (vydala Oblastná organizácia cestovného ruchu Trenčianske Teplice)

Kontakt: Oblastná organizácia cestovného ruchu Trenčianske Teplice, M. R. Štefánika 4, 914 51 Trenčianske Teplice

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Trenčianske Teplice. Jedno z najvyhľadávanejších a najstarších kúpeľných stredísk na Slovensku, v doline Tepličky v Strážovských vrchoch. Najstaršia písomná zmienka je z roku 1398, ale podľa tradície už v 2. storočí po Kr. využívali silu miestnych prameňov rímski legionári z blízkeho tábora Laugaricio. Lesopark s upraveným lesníckym náučným chodníkom a vyhladkovými miestami nadväzuje na kúpeľnú časť s liečebnými domami, vybudovanými v klasickom i modernom štýle, a prilahlý park.

Kúpeľný park v Trenčianskych Tepliciach. Park s rozlohou 18 ha na konci pešej zóny kúpeľov Trenčianske Teplice, založený v roku 1873. Ide o anglický park s romantickými zákutiami. Nadväzuje naň lesopark s prechádzkovými trasami, ktorý prechádza do okolitých lesov Strážovských vrchov. Úpravou rieky Teplička bolo v parku vybudované **Labutie jazero**, ktoré pôvodne slúžilo ako kúpalisko. V parku sa nachádza mnoho jedinečných drevín. Na ostrovčeku jazera rastie napr. chránený strom tisovec dvojradový, ktorý obľubuje močaristé prostredie. Zaujímavým stromom je dvestoročná lipa malolistá, ale aj ľaliovník tulipánokvetý, platany, metasekvoje, gledíčie a ďalšie cudzokrajné dreviny. V parku leží **Kúpeľná dvorana** s koncertnou sieňou - centrum kultúry Trenčianskych Teplíc. V roku 2009 pred ňou postavili nový **Most slávy**, pretože s pripevňovaním tabuliek významných osobností kultúrneho života v čase konania festivalu ARTfilm na pôvodnom mieste pri hoteli Most slávy boli problémy s majiteľom pozemkov. Prechádza ním červená turistická značka (Cesta hrdinov SNP, resp. Európska diaľková turistická trasa E8). Od roku 1963 je národnou kultúrnou pamiatkou.

Kúpele Zelená Žaba. Vybudované ako letné termálne kúpalisko s obslužnými budovami na slnečnom svahu nad Trenčianskymi Teplícami v roku 1937 podľa projektu brnianskeho architekta Bohuslava Fuchsa. V tomto funkcionalistickom diele vytvoril Fuchs jednu z vrcholných architektúr, ktorá svojou umeleckou hodnotou presahuje rámec Slovenska i doby, v ktorej vznikla, a patrí k niekoľkým najlepším stavbám medzivojnovnej architektúry na Slovensku. Je ukážkou dokonalej symbiózy architektúry a prírody. V roku 1995 vyhlásené na národnú kultúrnu pamiatku. Po čase stagnácie a nedávnej rekonštrukcii celoročne prístupné.

Čvirigovec (480 m n. m.). Vrch v Strážovských vrchoch na juh od železničnej stanice Trenčianske

Teplice. Archeologické nálezisko, kde boli nájdené v 60. rokoch 20. storočia jemné spony, retiazky a drobné ozdoby datované ľudu púchovskej kultúry, teda obdobia rokov 300 p. n. l. - 180 n. l.

Čertova skala. Hradisko a archeologické nálezisko na výbežku nad dolinou Tepličky západne od Čvirigovca v Strážovských vrchoch. Po zániku keltského osídlenia lokalitu dočasne obývali v čase sťahovania národov (cca 5. - 6. storočie) Germáni, neskôr slovanské kmene využili opustené keltské hradisko a opätovne toto miesto osídlili a v 9. - 11. storočí tu vybudovali významné strážne hradisko. Čertova skala má pomenovanie podľa diery v skale. Vraj tu čert dupol, aby ukryl svoj poklad, a zostala po ňom v skale táto stopa.

Pramene na trase náučného chodníka. Geologickú stavbu okolia Trenčianskych Teplíc tvorí pestrá paleta hornín. Zastúpené sú predovšetkým rôzne variety vápencov, ale aj dolomity, slienité vápence, pieskovce a ílovité bridlice. Tvrdšie horniny, napr. rohovcové vápence, vytvárajú výrazné skalné útvary, napr. Kočací zámok. Na kontakte priepustných a nepriepustných hornín, ale aj na puklinách tektonicky porušených hornín vzniklo mnoho prameňov.

Strážovské vrchy. Rozsiahly horský geomorfologický celok na severozápadnom Slovensku medzi Trenčínom, Ladcami, Pružinou, Šujou (pri Rajci), Bojnícami a Malými Kršteňanmi (pri Partizánskom) s veľmi zložitou geologickou stavbou a pestrým reliéfom. Ich pôdorys je kompaktný s niekoľkými výbežkami. Najdlhšie hranice majú so zníženinami - na západe s Považským podolím, na severe so Žilinskou kotlinou, na východe s Hornonitrianskou kotlinou a na juhu s Podunajskou, resp. Nitrianskou pahorkatinou. Pomedzi ne krátko hraničia s Považským Inovcom (na juhu), Súľovskými vrchmi (na severe) a Malou Fatrou (na severovýchode). Dominantou je Strážov (1 213 m n. m.) v ich severnej časti. Sú jadrovým pohorím s hrastovou štruktúrou, ktorá narúša príkrovovú stavbu. Budujú ich najmä vápence a dolomity subtatranských príkrovov, granitoidné jadro je odhalené len v malej juhovýchodnej časti pohoria (Suchý vrch a Malá Magura). Ako ostrovy sa vyskytujú na severozápade bradlové pásmo (s pruhom bradiel Dúbrava - Kalište - Butkov - Tlstá hora) a paleogénne sedimenty Centrálnych Západných Karpát (Mojtín). Reliéf pohoria je veľmi členitý, striedavo pahorkatinový až hornatinový. Od ostatných pohorí Centrálnych Západných Karpát sa líšia v tom, že nemajú ústredný chrbát. Tvorí ich mozaika vrchov, hrebeňov a chrbtov, erózných brázd a kotlín, navzájom prepojených hlbokými dolinami miestami s tiesňavovitými úsekmi prítokov Váhu (Podhradský potok, Teplička, Rajčanka). K juhu ich odvodňujú Bebrava a Nitrica s prítokmi. Územie je významné z hydrogeologického hľadiska - na zlomy v doline Tepličky sa viažu termálne minerálne pramene (liečebné kúpele Trenčianske Teplice) a na juhozápadnom okraji sú početné mimoriadne výdatné pramene kvalitnej pitnej vody. Pestré prírodné podmienky na relatívne malom území podmienujú vývoj cenných rastlinných spoločenstiev ako aj jedinečných typov krajiny. Lesná krajina s mnohými skalnými útvarmi a bezlesím na nich sa strieda s lúkami a pasienkami v okolí obcí vo vnútrohorských kotlinách či širších častiach dolín (brázdach), vymodelovaných na menej odolných kriedových horninách (napr. Poruba, Omšenie, Valaská Belá, Zliechov, Čičmany). Prevládajúcimi lesnými spoločenstvami sú bučiny, na silno skeletnatých pôdach a skalách sú hojné sutinové lesy či reliktné boriny. V bohatej vápnomilnej flóre sú zastúpené teplomilné panónske druhy ale aj horské a vysokohorské karpatské druhy. Špecifikom je výskyt desiatok druhov rodu vstavačovitých.

Názvy informačných panelov

1. Začiatok a koniec náučného chodníka
2. Odpočívadlo
3. Studnička Búclavky
4. Kočací zámok
5. Vyhlíadka Čvirigovec

6. Kabašтова studňa
7. Čertova skala
8. Studnička pod Čertovou skalou
9. Studnička nad kameňolomom





